

Szerkesztőségi iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető kislevelek
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
elfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s-sztgyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
szombaton és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben háshozhordva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petüörött, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

Oroszország céljai.

A történelemben páratlan kegyetlenségű háboru megindításakor a minden oroszok cájra Európának ígéretet tett, hogy a háboru által egyedül a török államban levő keresztények sorsa jobbítására törekszik, a foglalás nem célja.

Most, midőn az orosz fegyvereket nem remélt siker követte, most, midőn a béke küszöbön állónak mondható, a kapzsi véres cár, kinek dicsőségvárgásának százazrek lettek áldozatai, kinek dicsősége ezer meg ezer család nyomorán épül fel: oly hangon kezd beszélni, mi világosan arra mutat, hogy Törökország hatalma megsemmisítése mellett ez államból területet rabolni is akar.

Törökország szláv tartományainak függetlenné és orosz uralkodók alatt kell lenni — ezt parancsolja a muszka uralom tovább terjedésének biztosítása.

Azsiában a török uralmat megsemmisíteni, Európában a Feketetengert magának biztosítani kell, hogy kereskedésség dominálhasson Európának, hogy nagy Péter végrendelete megvalósításának útjában semmi akadály se legyen.

Ily feltételek alatt fog létesülni a béke, melynél fogva Törökország megsemmisítve lesz mint állam s a török államtestből önálló szláv államcskák alakulnának ki Európa nyugalma biztosítása szempontjából.

A muszka terv kereszttől lesz vive, mert Anglia és Ausztria-Magyarország ellogják nézni a muszka garázdálkodásokat, mert mint látszik, nem éreznék kedvet és erőt magokban a muszka uralom terjedése megállítására.

S akkor, midőn a muszka terv ténynyé válik, akkor, midőn monarchiánk, mely amugy is feles számú szláv lakossággal bír, körülövedve lesz szláv államok által, melyek Oroszország parancs szavára bármikor készek lesznek államunkat megtámadni, monarchiánk szláv lakosait ellenünk felhagatni: akkor fogják belátni russophil politikusaink, hogy a magyarság politikája nem érzelmi politika, hanem a szükségesség politikája volt. Es akkor késő lesz e politika jogosultságát belátni; akkor, midőn a sor reánk kerül, midőn érezni fogjuk az orosz fegyverek élet — késő lesz politikai baklővéseink felett bánkódni, késő lesz a hibát, a bűnt, mit szándékosan elkövetünk — helyreütni.

A harcterről.

Szófia, nov. 30. A törökök az orhaniei és etropoli szorosokat megazálva tartják. A muszkák felhagytak a támadással. A törökök támadó fellépése közelebbre várható. Az időjárás rossz.

Sumla, nov. 30. Szalim, Aszraf és Ibrahim pasa egyesült hadserege bevette hétfőn Pírgos és Mecka erődtéseit s csak akkor vonult vissza, midőn Biela felől a muszkák segélyt kaptak. A muszkák 2500 embert vesztek, a törökök 1100 embert.

Bukurest, nov. 30. Az oláh udvari roppant dübbe jöttek, hogy a cár Milánnak függetlenséget s királyi koronát biztosított s a hatalmak elismeréséért jöt áll. (?)

Nándorfehérvár, nov. 30. A rác kormány dec. 15-re hívja egybe a skupatinát s annak a költségvetést és a rác-muszka szövetséget terjeszti elő. Az itteni milic dandár Zajicárába indult el. Krisztosz antantínápoli ügyvivőnek meghagytott hogy csak akkor hagyja el állomását, ha a porta követeli. — Nem igaz, hogy Vraternicánál is verekedtek a rácok a törökökkel. (Nem ám, a rácok nem verekedtek, hanem egyszerűen megverettek.)

Szentpétervár, nov. 30. A törökök Ruscsukból hétfőn élénken bombázták Slobozját és Gyurgyevot, de hallgatásos bíráttak.

Szentpétervár, nov. 30. Hivatalosan jelentik 22-ről Bogotból: 27 és 28-án a ruscsuki hadosztály csak jelentékenyen előőrsi csatákat vívott. — Gyurgyevóban 27-én egy török lövés egy löpörtornyot robbantott fel. A Sípában tegnap tiszta idő mellett élénk csata folyt. Ma ismét esik.

Bécsből a „Kölnische Zeitung” egy igen fontos táviratot közöl 28-áról, mely azonban nem látszik minden pontjában valószínűnek: Bécs, nov. 28. A külügyi hivatalhoz ma délutánig érkezett sürgönyök Plevna elestét a legközelebbi napokra kétségeltelenné teszik. Plevna eleste után Németország mindenesetre közbe lép és fegyverszünetet követel és pedig egy külön török muszka béke érdekében. Németország határozottan a békét követeli.

Bismarck ellene van a kongressus eszméjének és Ausztria már biztosított, hogy egy külön békénél Ausztria érdekei jobban és könnyebben lesznek érvényesíthetők, mint egy congressuson. Ugy látszik, hogy Andrássy már meg is ígerte Bismarcknak, hogy más oldalról jövő kongressus ajánlatot Ausztria-Németországgal együtt ellenezni fog.

Az „E—te” következő sürgönyt közli saját tudósítójától: Z i m n i c a, nov. 29. Tekintettel, hogy legközelebb egy szerb-muszka hadtest fog alakittatni tekintettel, hogy a szerb lovasság számba nem vehető, Gurkó tábornok utasított, hogy a szerb hadi kiáltvány megjelenése után 5 szotnya kozákat és egy dzsidás ezredet bocsásson Horvátovics rendelkezése alá.

28-án 250 plevnai közeledett a grivici előőrsökhöz és kérve kérték, engedjék őket át a sáncra, mert Plevnában tovább nem maradhatnak. Poradinba, Károly fejedelem főhadiszállására vitettek, hol jegyzőkönyvet írtak alá velők. A jegyzőkönyvben kijelentik, hogy a török katonai hatóság elkobozta a bolgár lakosok összes élelmet a csapatok számára. A polgári állásuak Plevnában csak harmadrész osztalékot kapnak az élelemből, míg a katona a két harmadrészt, bár a katonáknak eddig nem lehetett ok a panasza.

Kars elestéhez. Most már bizonyos, hogy Kars egy pasa árulása következtében került muszka kézre. Erre nézve Londonba érkezett legújabb jelentések azt közlik, hogy a támadás előtti este egy pasa 200 emberrel átment az oroszokhoz s egy orosz támadó hadosztlopot a külső erődtésekhez vezetett, hová az oroszokat be is vitte.

Kars eleste után.

Budapest, 1877. nov. 28.

Kars eleste óta semmi jelentékenyebb harctéri eseményről nem vésztünk hírt, azonban ezóta kezdtek újra szárnyra kelni ama hírek, melyek a különböző hatalmak érdekeinek megóvása céljából körülök napoként. A karsi győzelem az orosz részéről az angol körökben nem kis meglepetést keltett s az angolok jelelték, hogy a befolyásosabb körök által sugalmazott angol lapok elérkezettnek látják az időt, midőn Angolországnak érdekei megvédése végett erőlyes intézkedéseket kell már tennie. Hogy mik azok az angol érdekek, melyek mindannyiszor előtérbe tolnak, valahányszor egy orosz győzelemről hoz a táviró tudósítást; majdnem mindenki előtt ismeretes s valóban nem más az, mint a kereskedelmi érdekek összesége, melynek oly nagy fontosságot tulajdonít minden brit.

Tudvalevő dolog, hogy Anglia megmérhetetlen gazdaságának forrása azon déli tartományok kimeríthetetlen kincseiben fekszik, melyek jelenleg Azsiában angol birtokot képeznek s melyekkel a legnagyobb kereskedelmi összeköttetésben csak Anglia áll, mint legnagyobb tengeri hatalom.

Nem kell számításunkból kifelelni e helyen azon körülményt sem, mely Angliát ösztönzi időnként felítélenykedni nagyonyoszárvetéseitől — s bár e feltételek uség teljes mértékben indokoltak volt mindi, különben egy idő óta mindinkább fokozódik. S ez azóta tapasztalható különösen, mióta Oroszország és Amerika habár lassan, de folytonosan terjeszkedik s emelkedő felében van. Eltekintve attól, hogy az oroszoknak nyugat felé is vannak vágyaik a nagy szlávossze megvalósítása végett, azt sem kell szem elől tévesztentük, hogy épen Oroszország is egyike azon államoknak, melyek — mondjuk nincsenek sokan, de szeretnék ugyanazon déli tartományokat, melyeknek Anglia köszöni minden tekintetben irigylendő helyzetét.

Oroszország ázsiai sikerei az orosz-török háborút követő békénél, feltéve, hogy a sikert siker fogja Oroszország részéről követni a még addig vivandó harcokban is, kérdés — vajjon a győzelmes Oroszország ott hagyja-e a megszállott, o c c u p á l t területet s vajjon nem fognak-e a száraz földi hatalmak jóváhagyásukkal hozzájárulni azon ma még megoldat-

lan kérdéshez, mely Arméniát Oroszországnak engedné bármint kárpótlás fejében.

Nem áll hatalmunkban az, hogy tudjunk előre mindent; de a fentebb mondottak lehetőségei sokkal jobban feltehető most is, mint az 1870—71-ki francia háboru következményei, melyekre bizony nem gondolt senki Bismarkon kívül.

Ez a lehetőség megtestesült, ott látjuk Anglia ázsiai érdekeit, hol már igazán veszélyeztetve van, sőt Angliának ama lehetőség megtestesülését nem szabad megengednie, ha csupán kereskedelmi érdekeit tekintti is, mivel az emelkedésben levő Oroszország szintén egy oly kincs felé tör, minő Angliát Azsiában s Arménia élvezeti oda, hol az van s v a s u t i összeköttetése a keletnek a nyugattal tönkre teszi tengeri kereskedelmét.

Ametikára szintén áll az, mit itt Oroszországról mondottunk s hogy előbb-utóbb a brit oroszánakk meg kell küzdeni e két hatalommal egymastáért egészen világos

Ha tudja Anglia, mit különben feltennünk nem is lehet, hogy Oroszország ázsiai terjeszkedése egyik lépés érdekeinek a jövőben okvetlenül bekövetkezendő nagybórmért megocsonkítására, lehetetlen, hogy az orosz-török háboru ráneve káros következményeit megtörténni engedje bármily áldozatok árán is, a miért aztán még Erzerum elestévelsem kellene tartanunk Oroszország ázsiai önkényes birtoklásaitól.

Kadich B. Mátyás.

Szulejman pasa csatározása.

Említette a táviró, hogy Szulejman pasa döntő akcióra készült fellépni a muszkák ellen. E döntő akcióról mai napig sem érkeztek részletes hírek, de annál bővebben érkeznek a táviratok azon arról ütközésekről, melyek Szulejman pasa nagyobb akciójának előhírnökei.

Szulejman pasa jelenti hivatalosan a hadügyminiszteriumnak:

Volt szerencsém jelenteni, hogy a külföldi hadosztályparancsnokoknak adott részletes és pontos utasításokkal gondoskodtam arról, hogy az ellenség folyton nyugtalanítsák.

Asszaf pasa sürgönyzi nov. 17-ről, hogy három gyalog zászlóalj, egy dandárlovasság Ibrahim pasa vezérlete alatt Krassa alá küldetett s ugyanazon időben három gyalog zászlóalj, két tábori ütég megfelelő lovassággal Ozman bej vezérlete alatt Jovan Csiflik felé indult.

Az ellenség, mely négy gyalog zászlóaljra, hat lozas ezredre s négy ütetre rugott, egy völgyben foglalt állást, melyet Ibrahim pasa hadosztálya uralt egy magaslaton. Természetes, hogy az ellenség nem birt ellentállni tűzünknek s kénytelen volt a legrendetlenebb módon eltakarodni, 80 halottat hagyván a harc-téren. Ibrahim pasa lovassága üldözte jó messzire.

Ozman bej három lovas dandárral találkozott s azokat megtámadva, egész Kosováig üldözte; husz halottat s hadiszereket hagytak el.

Ez alkalmából 5 muszka gyalog zászlóalj öt ágyuval s nagyszámu lovassággal érkezett hirtelen Domémből a megvert hadak segélyére; kémszele-csapatok a legnagyobb rendben vonultak vissza. E csatapatában egy lovasunk maradt halva.

Szabil pasa jelenti, hogy Musztafá bej alezredes a redifecsapatokkal Salonikiból és Kustadból kiindulva Tirnova alá haladt. Hogy az ellenség figyelmét más felé irányozzák, három gyalog zászlóalj két ágyuval Salonik vára mellett vonult el s míg a kiküldött muszka hadak ez uton azt hitték, hogy elvágattak, az alatt a Kustadból kiindult török hadak e muszka csapatok háta mögé kerültek s hirtelen roppant tűzbe merítették. Ugyanazon időben a Salonik felé helyezett ütégeink is roppant golyózáport árasztattak az ellenség felé. A muszka lovasság rendetlen futásnak eredt s fodezetlenül hagyta a gyalogságot. Ez utóbbit két ágyút állított fel, de csapataiuk rohamot intéztek feléjük, úgy hogy alig löttek ki a muszka ágyúk három golyót. A muszka csapatok erre rövid ellentállás után hátrálni kezdtek s a falig futottak vissza. Tíz halottat hagytak a harc-téren.

Törmérek hadiszert hagyott hátra az ellenség; ezenkívül hat ökröt fogtak el. Erre csapataink vizszátértek hadállásukba.

A muszka telemek közt találtak egy főtiszt hulláját is, egy közönséges tiszt hullája is a csatateren maradt. Ez utközben részünkről két katona esett el s egy hadnagy sebet kapott. Csapataink némi távol-ságra egy ezred lovassággal, melyeket azonban nem támadtak meg, — csak néhány ágyugolyót röptettek feléjük.

Ahmed pasa, Ruscsuk parancsnoka jelenti, hogy

Abdallah bej alezredes két gyalog zászlóaljjal Pargos ellen kémszemlére indult s az ellenség előhadait megverte. Ugyanakkor egy muszka ezred elvágatott s azon pontra került, hogy megadja magát, midőn két oldalról roppant muszka haderő jelent meg, mire a kémszemlecsapat kötelességét teljesítve, jó rendben Szalim pasa védelme alá vonult. Ekkor a muszka kitérőbe bocsátkozva, mintegy 60 embert hagytak a csatatéren s ezenkívül három lovat fogtak el.

Másnap Ruscsuk irányában tüzelni kezdtek a muszka, mire válaszul, mi is löttük Gyurgyevot s a Menchikoff-templom mellett új muszka erődöt szétvetettük.

Derby beszéde s a bécsi lapok.

November 30-án nappal érkezett rövid távirati kivonata Derby beszédének, melyben az angol külügy kijelenté egy közbejártást sürgető küldöttségnek, hogy „legyenek türelemmel.” A bécsi lapok a kivonatot felett e nézeteknek adnak kifejezést:

A „Presse” azt véli, hogy a keleti háború kitörése óta semleges kabinetbeli vezérll államférfi (Derby) először hozta közelebb a sikeres békétárgyalások perspektíváját, midőn a törököknek angol segélyre való várakozását kerekén desavouálván, Törökország helyzetét tisztázza.

A „N. fr. Presse” elítéli Derby nyilatkozatait, melyeket annál különösebbnek talál, mivel Anglia bújogatta Törökországot a háborúra. Konstatálja különben, hogy Konstantinápolyban nem vesztik el a bátorságot, s a harcot folytatni fogják.

A „Tagblatt” írja: Derby fejtegetéseiben a tényleges eszme csak az lehet, hogy Anglia kétsz Muszkaországgal Ázsia uraság fölött megosztotni, s hogy Konstantinápoly kivételével Törökország sorsa köznyűs előtte. — A „Deutsche Ztg” kétségtelennek tekint, hogy Muszkaország Derby nyilatkozatait által roppant politikai sikert aratott. — Az „Extrablatt” így szól: E beszéd után Muszkaországnak szabad keze van a portál tetszése szerint elbánni.

A „Fremdenblatt” Derby beszédét az angol érdekek hábozás nélküli kifejezésének tartja Angliától nem is lehetett soha egyebet várni, hogy mindenek előtt magáról fog gondoskodni. Különösen tetszik a lapnak az a tétel, a hol Derby kikélt azon felfogás ellen, hogy Ausztria Magyarország, ha Angliától bátorítást nyer, a Törökország melletti akcióra kész lett volna. Megszüntünk kezünkét másokért tűzbe tenni.

A világ muszka felfogás szerint.

A „Rusky Mir” írja, hogy a budapesti és bécsi irányú lapok saavanyu képet vágnak a „Norddeutsche Zeitung” által a közvetítésről itt cikkre. Neki úgy tetszik, hogy az „osztrák” politika a jelen körülmények mellett nem igen tehet ellenvetéseket a hatalmas német birodalom határozatait és szándékait ellen. A vámuvia jelentékeny módon leltötte a viszonyokat Német- és Ausztria-Magyarország között, Ausztria belállapota pedig teljesen igazolja azon törekvéseket, melyeket kormányja tesz ezen kereskedelmi meg hasonlósá lehet politikai következményeinek gyengítésére.

A birodalom két fele között még nem létesült a kiegyezés. A különféle nemzetiségek ujalag önálló nemzeti életre törekednek, a szlávok gyűlölete a magyar uralom ellen mindig erősebb. Magok a németek majdnem nem titkolják többé ellenséges indulatukat a görög és a kormányzatra képtelen magyarok iránt s a szláv elem támogatván a birodalom más elemei által nem játszhatja többé azon passzív, hangtalan szerepet, amelyre őt Beust és Deak bírhatta műve, a dualismus kárhoztatta. Csehország készül a „történelmi jog” köréből kilépni s elfoglalni az őt megillető helyet, a magyarok durva igényei által letipott gyakorlati örök és nemzeti érdekek sorában. Ausztria kormányférfiai kénytelenek lavírozni az ellentétes irányok között, az egyik elnevet a másiknak ellensúlyozására használva fel s remélve, hogy ezáltal fentartja a minden pillanatban megsemmisülhető egyensúlyt. Ezen belső egyensúly nem egyéb mint az általános erőtlenség, az egész államtest széthullása, ha testnek nevezhető, különféle ellenséges elemek gépie egyesítése.

Ilyen körülmények mellett képzelhető-e, hogy a szövényes belügyek által igénybe vett Ausztria-Magyarország a kelet politikai sorának elrendezésében való önálló komoly részvételre gondolhatna? Annál kevésbé képzelhető, hogy Ausztria korolnyan messzeálló keresztény politikájától komolyan térne el. Mi tehát — szól befejezésül a muszka lap — nyugalommal folytathatjuk munkánkat s az ügyet, nem fordítván figyelmet sem az angol thoryk fenyegetéseire, sem az osztrák-magyar török barátok lármás tanácsaira — szilárdasággal véghezjuttatjuk el.

A „Golos” nézete szerint a háború legkisebb eredménye kell hogy az legyen, hogy Bulgária rendelkezésbe hozza az azt nem sikerült a török területtel tökéletesen elválasztani, ne bízassék a török kormány ígéretein, s a diplomáciai kötelességeinek sem. A közigazgatási szervezettel szoros összeköttetésben áll a földbírtoklás. Ezen ügy rendezése s az új helyi kormányzatnak Bulgáriában, Hercegovinában és Boszníában betelepítése nélkül az orosz hadsereg vissza nem mehet. Az orosz hatóságok védelmére kálauzolásukat által helybeli fegyveres erő alkáltható. Kárpótlásul a „Golos” a muszka tengerparti védelem teljes szabadságát muszka hajóhad fejlesztését s ennek részére akadálytalan kijárást a földközi tengerre s a török határak mentében az eddigieknél szilárdabb területi állások, nevezetesen Kars és Batumnak birtokba vételét követeli.

követeli és a balkáni félszigeten oly rendnek megállapítását óhajtja, melynél a hitrokofajokból alakult politikai egységek mint Muszkaország jövőbeli szövetségesei, fejlődni és szilárdulni képesek lennének. Ily kárpótlás nélkül a muszka k a háborút tisztességesen be nem fejezhetik. A fent érintett szervezeti rendet a „Golos” úgy fogja fel, hogy a balkáni félsziget népei a török uralomtól fokozatosan szabadítandók meg, a hűbéres államokból önálló államokká képezve s az alattvalókat hűbéresökké változtatva át. Végül azt tartja szükségesnek, hogy az orosz török béke Európa részvételével nélkül kötésségek meg, hogy jövőben Angolország a muszka-török ügyekbe ne avatkozhassék.

A ki a német császár ellen merényletet akart intézni.

Lugovszkiak nevezik az embert, ki a nagy merényletet végre akarta hajtani. Mióta Lugovszki elfogatott, a legkalandosabb hírek jártak be a lapokat, melyek azonban mind nélkülöztek az alapot. Most Lugovszkiriól és a vizsgálatról hiteles jelentések feklésnek előtűntek.

Lugovszki, Berlinben nem ismeretlen, miután 1866 ban egy porosz ezredben szolgált. Magaviselete az ezrednél a lehető legrosszabb volt s többször várfogsággal volt büntetve, csakis szökés és álnév használatá miatt.

Midőn a több rendbeli büntetések után szabadlábra helyezettett Bambergbe ment és ott megnőtt. Nejeinek 21,000 márkát tevő hozományát alig 9 hónap alatt az utolsó fillérig elverte s miután hozomány már nem volt, a feleség se volt széke. Elkészte tehát feleségét verni s verte addig, míg az válóptert indított ellene. A válás csakugyan megtörtént.

Ez idő óta Lugovszki rendetlen életmódot folytatott. Utolsó becsületese foglalkozása Sprengmann ügyvédnél volt Schönlakeban, mely állásáról 3000 márka eltolválása után lemondott s bucsus vett Schönlakétól is. Időközben különböző vidéki városokban különféle szédelgések miatt nyomoztatott, makacsaságban el is itéltetett, de kézre nem kerítettett egyszer sem.

Ez év november elején ismét Berlinbe tette át szállását, a „Hof és Holland” szállodában, mint Krüger magányzó jegyeztette magát. Azon időben a következő szédelgést akarta keresztül vinni. Nov. 5 én egy nagyobb butoraktárban jelent meg, bemutatta magát, mint Lyskovszki s miután elbáda, hogy nőstini szándékozik 5400 márkáért megrendelt butort s aztán házába mondta elküldeni. A butor-kereskedő tudakozódott s kielégítő vál szert nyert. Lugovszki szédelgése talán sikerült volna, ha nem követ el egy ügyetleniséget. Mindjárt másnap újra fölkeresi a butor-kereskedőt s miután elmondott egy mesét hamis kártyákról, kik mult éjjel minden pénzéből kifosztották, 120 márkát kért kölcsön. A butor-kereskedő a 120 márkát átadta, de a különös kölcsön szegret ütött fejébe s meilött a butorokot elküldte volna, a rendőrségnek is tudakozódott Lyskovszki felől. Lugovszki megtudta, hogy a butor-kereskedő a rendőrségnek járt, megelégedett a 120 márk és a szállodában csinált kontóval és szépen odább állott.

Sziléziából írta az első levelet Maday rendőrfröknök, melyben jelenté, hogy nov. 17-én Berlinbe érkezik egy lengyel, a „Hof van Holland” szállodába száll és célja a császár meggyilkolása. — A levél alá ez volt írva: „Egy lengyel nő, ki azonban annyi szeretettel viseltetik a német uralkodóházhoz, hogy ily büntényről utálattal fordul el.”

A veszedelmes lengyel megérkezése előtt nap a rendőrséghez egy második levél érkezett, mely újra figyelmeztetett a veszedelmes ember megérkezésére. A rendőrség nov. 17-én a „Hof van Holland” szállodában csakugyan elfogta a veszedelmes lengyelt, ki nem volt más mint Lugovszki. Az első hibálgatásnál azt vallotta, hogy egy Rómában időző éresek birta meg őt a merénylet végrehajtására. A későbbi kihallgatásoknál kiderült, hogy az egész szédelgést a merénylettel és a rendőrséghez intézett levelekkel maga Lugovszki csinálta.

Midőn Lugovszki észrevette, hogy a rendőrség szédelgését felfedezte, hirtelen örültséget szinelt és a szineltést oly ügyesen végzé, hogy a rendőrség kénytelen volt kórházba adni.

Lugovszki tehát kórházban van, amíg nem sikerül rábizonyítani, hogy örültséget csak szinleli, itéletet sem hozhatnak felette.

„M. H.”

A haziipar terjed.

Lefolytak a hazai tanító-testületek ez évi közgyűlései talán mind a ki figyelemmel kísérté ezen gyűlések tárgyait s az azokról közöltett tudósításokat, meggyőződhetetett róla, hogy a hazai tanítótság figyelmét nem kerülte ki a legközelebbi felsőbb helyen is pártfogás alá vett s hazánk felvirágzását a jelen nehézkörmények között talán legnagyobb mérvben elősegítő haziipar. Csaknem mindenki gyűlének vitáitágyát képezte s míg az egyik az elemi népiskolába leendő bevitelét és az elemi iskola általi elterjesztését és meghonosítását előszerűnek s az iskolát teljesen arra hivatott közögnék tartja: addig a másik a tulajdonképeni haziiparnak az elemi iskolára való oktroválását időrablásnak s annyagá kárral járóknak, tanítás s a többi tantárgyak rovására történőnek mondta ki. Am csak vitakozzanak felette, ez fontos kérdés, megérdemli a megbeszélést. De addig lássuk tanítjait és tanítatjait a felső népiskola sikerrel. Exemplum docet. Vegyük a K. Vászárhelyit. Itt már a tapasztalat beszélhet.

Ha bemegyünk ezen némi kevés kívánni valót még ugyan fenhagyó (t. i. szűk a helyiség) de különben maholnap mintaszert berendezést kosárkött mühelybe, ott találunk a szoba közepén egy hosszú sárga asztalt, mely körül a kosárkött gyermekek mélszerű szorgalma állítja elő mindenestere figyelemre méltó produktumait: a mükosarakat. Jól esik a szemlélőnek látni, hogy a tanulók fejlesztésével párhuzamosan halad azok testi edzése, a munkásságra való szoktatás, a nemesítés és a takarékosaság megkedveltetése. Látni a gyermek arcán azt az örömet, amidőn ő önérejelel kezd egy kosarat s gondolkodik, hogy minő szinű vesszőkkel folytassa, hogy a helyes izlésért ipartanítója dícséretet kiérdemlje s leolvasni azt az örömerzést a bevégzésnél, hogy ő is már valamit, a minek hasznát veszik, elő tud állítani: igazán megható élvezet. Engem, midőn megátogatam egészen meglepett s meglepetésem annál méltóbb volt, mivel amellet, hogy este tettem a látogatást s tehát nem tanóra alatt 8—10 gyermek s még ráadásul két elemi tanítót is találtam ott, mindnyájan szorgalmasan dolgozva. Az egyik tanuló füzvesszőből kötött fehér, fekete párkányt szegélyezett kosarat, a másik tengeri füz, a harmadik festet vesszőkből különféle alakú és izlésű mükosarakat. Míg az asztal végén egy tanuló füzkalappal és egyik tanító zsinórkosárral foglalkozott. De meg sem kísértem leírni azon sokféle szép kosarat, melyek a szoba keleti oldalán minden gyermek számára külön polcon — gyönyörködhetik a nézőt. Ezt bárkinek megnézni azon érzés előidézésével egyenlő, hogy a magyar nemcsak földmívelő nép, de műizlésű iparos is tud lenni, csak a tért kell neki megnyitni. Még csak — mellőzve a sok csigolya, tengeri füz és nádanyagkészlet raktárt — a gyalukat kell felemlítenem, melyeken bámulatos finommá gyalulják a tanulók a 2—3 részre elhasított csigolyát, aszerint amint párkányt, karót, fenék, füz, vagy szegővesszőt akarnak belőle készíteni.

De, ha a cipész ügyes cipőt akar csinálni, mulhatatlanul kaptát is esinosat kell választania. Epen így van az a kosaraknál is. Mert tudni kell, hogy minden kosár famintára köttetik. Es, hogy a k-vászárhelyi ipariskola s főleg a tanulók ezen tekintetben is milyen szerencsések, azt azzal kifejezhetem, hogy az ipartanító nemcsak lerajzolni képes a különféle mintákat, hanem sajátkezűleg s igazán műizléssel meg is tudja csinálni, s hogy ezt tehessen a fáradságot nem kimélve közelebből az esztalgalyosságot is megtanulta, Dícséretre méltó sok ügyesség! De apropos! Vajjon az esztalgalyosság nem volna-e egy hasznos haziipar? Igen. Indokolás nélkül kimondom: de igen. Gondolkozzanak róla a haziipar előterjesztését szívőkön hordozók.

Kimondhatom tehát a fennebbi tapasztalataim nyomán, hogy a felső népiskolában igen is sikerrel lehet tanítani ezen iparágat, de mivel ilyen szakosztályú felső népiskola az országban igen kevés van, az elterjesztése ily módon nagyon későn történhetnék. Elterjesztésére inkább az elemi iskola 2 felsőbb osztálya volna talán hivatva. Vajha azért a magas miniszterium a jövő nyáron póttanfolyamokat rendeztetne a tanítók számára, mert silány fizetésük nem engedi, hogy saját költségükön sem az ilyen szakosztályú felső népiskolánál sem az olyan magán póttanfolyamon megjelenessenek, melyet Földes József ipartanító földözve a közügyért szünidejét a folyó év nyarán Zágomban rendezett, s melyen csakugyan több tanító roppant szorgalmat fejtve ki az ipartanítótlól meg is tanulta a kosárköttést. Így ezen az uton terjedne el leginkább a haziipar, mely, hogy mielőbb legyen, adja isten!

R.

Karcolatok.

Ki lesz alispánunk, kikből fog állni megyei tisztikarunk?

(Egy kép a multból.)

A ki ezen kérdésre ma határozott feleletet tud adni, az kap jutalom fejében egy nagy s e m i t. En ugyan még egy ezüst piculárt sem pályázom. Hja! a jövőbe betekinteni nem oly felek adatott, mint a miénk.

Annyit azonban hízegés nélkül elmondhatok magamról, hogy a leendő választásra vonatkozólag tudok egyet-mást. Tudom például azt, a mit mindenki tud: hogy t. i. minden két ember, ha össztetálalkozik, a szokott üdvözlöt után az első kérdés az:

Ki lesz alispánunk, kik lesznek megyei tisztviselőink? Ezen kérdésre aztán barátom uram két vállá közé huzza fejét, hosszú képet csinál, száját nagyra tájta, szemét kidülesztí s komoly megfontolás után azon bölcs és okos feleletet adja: bizony én azt nem tudom.

De azt már tudja uram bátyám: hogy kik akarnak lenni?

Na erre aztán a barátom uram, mintha valami megcsippte volna, kiegyenesedik, katonás állásba teszi magát s az uram bátyámtól végig nézi. Köhögés, torokkát tisztítja, pipáját kiveri, szóval: mindent csinál, hogy időt nyerjen a feleletre, a mi alatt kémlő szemét uram bátyámon jártatja s azon gondolkodik: nem kém-e, a ki előtte áll.

Es ezt nem lehet rossz neven venni, mert ilyenkor minden ember gyanus, minden választó és aspiárs egy mást ellenségné tekinti, melynek feladata az ellen ütegeti, hadállásait kitundó. Ezt jól tudja barátom uram s ezért ismét egész tudományát és esztét összezedve, végre kisírti a feleletet: Bizony én azt sem tudom, azt ugyan hallottam, hogy nagyon sokan akarnak lenni.

En se tudok ennél többet, nem is akarok tudni, ezt is csak kíváncsiságból kérdeztem. Hanem tudja barátom uram: térjünk meg egy pohár borra a régi idők, ismeretségtünk emlékére egy fél litret csak megatunk.

Ez már aztán olyan kérdés, a mit nem lehet megtagadni anélkül, hogy meg ne sértse uram bátymást. Ez betérnek beszélgetni.

Bizony azt már fel se lehet tenni, hogy a bor mellett a kikémlés még ügyesebben és kétszeres ostorommal ne törjön elő; hanem fájdalom, mi most erről nem tudunk semmit, nem követhetjük a jó barátokat, hogy kihallgassuk, ezt nem engednék meg. Hanem annyit lehet tudni, hogy mikor kijönnek, már bizalmasok egymáshoz, bensőséges szorítják meg egymás kezét, sőt egymásnak látogatást is ígérnek, erősen állítván, hogy az rövid időn meg fog történni.

A két barát szívélyesen bucsúzik el egymástól s aztán uram bátymát székére ül, s tovább hajtat; kísérel el mi is.

A négy lovas fogat egy közeli faluba tér be s egy meglehetősen terjedelmű úri lak előtt megáll. A vasikos ur fűrkésző szemeivel két-háromfelé néz, aztán lezárja és a lakfelé siet.

A házba lépve, több barátját találja ott, kik élénk beszélgetéseket félbehagyva a telepő előbe sietnek, s olyan bizalmasan s belső barátsággal fogadják, mintha testvérek volna. Végre a sok üléstől kibontakozva, helyet foglal a többiek közt.

Miután kipihenté magát első kérdése is az: hogy állunk? Jól, hangzik unisono. Ezt már szeretem; hanem halljátok barátaim! a megyében még három párt van s ezek mindenikének meg van a maga jelöltje, épen most találkoznak egy ismerőssel, kitől mindent megtudtam. Nyelvisi Ödön barátunk, ki mindenütt jelen szokott lenni, mindenkinél eget-földet ígér, s aztán mindenik pártot a másnak elárulja, ugy nyilatkozik, hogy T... ö András, Ravasz Pál, Róka István s több ehhez hasonló ismerőstünk mind a kándidáltak közt vannak és hogy kivülök, kik számvetősk. ab. akarnak lenni, az egyes pártoknál csak alispán-jelölt három van.

Ezen előterjesztés után következett a tanácskozás, mely, hogy annál akadálytalanaabul folyhasson, szívidámitó borral lett az asztal megrakva.

Nem írjuk le a hosszas tanácskozást, a régi idők-ből vett idézeteket, a corpus juris oda illő és nem illő szavait, melyek csak azért lettek felhozva, hogy a szónok tudományos szakmerete annál inkább kitűnjék.

Csak a végmegállapodást jegyezzük fel, mely így hangzik:

1) Pártunk a virilesek közt mindenféle költőt be-szeddél, még a rokokókat sem véve ki, támasszon egyenlenséget, azokat uszítja egymásra s aztán az egyik haragvó félt igyekezzék megnyerni.

A választott képviselőket, borral, pálinkával s több effélével le kell kenyerezni; ha ez nem sikerül, pert kell a nyakába akasztani bármilyen, melyből aztán a szavazatjért kiszabadítjuk; vagy ha ezt sem lehetne tenni valamelyikkel, akkor helyezett üszitjük rá s aztán mi kölcsönzünk neki pénzt kevesebb kamatra, természetesen csak a választás letevéje, szóval: mindent meg kell tenni pártunk érdekében. Jelöltjeink: Gyomros Gábor alispán, Hétnapi I-tván főjegyző, Sarkantus János aljegyző, Keverő Péter szolgabíró, Szálka András szolgabírósegéd.

A többire nézve ezután fogunk megállapodni. A jövő találkozásunk helye Nyíresd; idő tegnapelőttől egy hét.

Ezzel a társaság eloszlott hadverő munkáját folytatni a haza felvirágzásra, a közjólét elemozdításra s a polgár nyugalma érdekében.

De ezzel még nincs vége annak a mit tudok. Tudom azt, hogy ezen fennit ki jelenet némi változtatással ma ország-zerzte minden megyében több helyen ismétlődik, hogy a pártok sorakoznak, s gyűjtik a népet zászlók alá.

S ez mind csak azért történik, mert ők bizton tudják, hogy a haza csak általuk lehet boldog. A más párt csak romlást hoz a közügyekre: Azért hát zengjen hegyen-völgyön a lelkesítő dal:

Gyöngyvirágos a kalapunk,
Gyomros lesz az alispánunk.
Hej menyekét a karomba;
Legjobb gugyit a torkomba;
Vigan élünk hajaha.*

Közi: Pipás Pál.

Nyilatkozat.

Bikszád, 1877. nov. 28.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Az igazság és saját önértelm érdekében a hibáim informált közvéleménnyel szemben kötelességemnek tartom nyilatkozni.

Méltatlannul rám rótt fogságnöböl haza érkezvén, öb hírlapokat olvastam keresztül, melyek a „székely egítő“ ügyében letartóztatottaknak, a vizsgáló bíróság, állott tett állítólagos vallomásokkal, mint újdonsült hírlapi kacskákkal kedveskednek a t. olvasó közönségnek. Valóban megfoghatlan, hogy oly sok, valótlannal valótlanaabban versio honnan veszi eredetét. Es ipen saját vallomásom az, melyet a rágalmozások fosz-ányokká tépve, az igazságot lábbal taposnak. Így pl.

*) Ezen megyei választásokra vonatkozó képet érdekessé-éni fogva ugyan közöljük, de hiúsztuk; sőt bátrán állítjuk, hogy meggyőző leendő úszitkának valószínűsége csak az érdemest csak becsületes emberekkel fogja a fontos állásokra léptetni.

Beszék.

a „Politikai Újdonságok“ 47. száma nov. 21-ről azon számalomramellő hirt hozta mint saját vallomásomat, hogy én a földvári állomáson a nevemre címzett gépre- részek név alatt jött szállítmányt személyesen vettem át s adtam tovább.

Hivatkozva a sepsi-szentgyörgyi vizsgáló bíróság előtt tett vallomásomra, (mely által ártatlanságom ki is derült) miszerint az illető szállítmányról tudomásom nem birtam, sőt a hozzám kiküldött értesítvényt is azon válasszal utasítottam vissza, hogy én semminemű szállítmányról tudomásom nem bírok s nem is fogadom el.

Tehát Földvárt nem is járhattam, de soha élet-temben sem jártam, mit az állomásfőnökkel bizonyított. Minden ezzel ellenkező hírlapitalan és hamis.

Azért kérem a tisztelt szerkesztő urat ezen pár sorú nyilatkozatom közzétételére, hogy lássa a nagy-érdemű közönség, hogy egy ártatlan alkotmányos hon- polgár mily méltatlannul rágalmoztatik s mint esék egy hamis ármány áldozatává.

Megkülönböztetett tisztelettel maradok a tekintete szerkesztő urnak alázatos szolgálja:

Szűts Mihály.

Egy pár szó az iskola-ügyről.

I.

Még maig sem tudja a nép nagyobb része, melyik a jobb, melyik a célszerűbb iskola, hol tanulhat, hol haladhat legjobban gyermeke a rendszeres nevelésben és oktatásban. Annnyiféle iskola, annnyiféle tanító s mégis olyan csigaléppéssal haladunk a nevelés-oktatás terén! Egyik a közszégy, másik a felekezeti iskolát dicseri aszerint, amint látja haladni a tanuló ifjúságot egyikben vagy másikban. A szülő is cserélke-berélik, majd ez, majd amaz iskolába adják fel gyermekeiket, a más plane nem is igyekszik taníttatni, sok birtokot szerezni a tanítási díjból; ebből aztán megél mint az elődei tudomány nélkül is s marad ugy amint régen volt, a sokból valamit, az egészéből semmit. A növendékből lesz egy féltudókos falurosz-sza, ide oda kapkodó tekenőbeli víz; hiába! sokféle iskolában tanult, sokat látott, de keveset tanult, sajátított el. Ilyen volt a nevelése, nem ő volt a hibás.

Tanító fiakban és nőszemélyekben maholnap anynyi lesz, hogy minden hához jut egy nevelő. Hiába, ezen az uton leghamarább kenyérhez jut a mai időben az ifju s még nyugdíjjal is őssze van kötve. Melyik szülő ne kapna ezen gyermekei boldogságáért? meg erre a képezetedsre se kell sokat kiadni a háztól, csak hogy valahogy keresztül haladjon a szükséges iskolákon (osztályokon); hisz csak tanító lesz, bocssásk, ne tüssök!

Igy aztán nagyon fiatalul lépnek ki azon pályára, a melyik legnehezebb a világon s a legnagyobb tapintatossággal jár, sok tapasztalatot igényel s igen sok tanítást és gyakorlást, pedig hány tanító lépik ki az életbe, aki még ugyasólvá gyermek, kinek van ugyan egy kis theoriája, de praktikiája semmi; ezt klün a gyakorlat fogja megadni, ha van kellő erély s áldozatkészesség arra a tanítói pályára, oh, de addig hány-szor kell megbötlania azon az uton! Hiszem én, hogy van egy-egy kiváló egyéniség, aki születve születik a tanítói pályára s fiatalon is eléri azt a célt, de nagyobb része tévesztve halad s többet árt mint használ az ügynek, a gyermek gyermeket nevelni, oktatni bajosan tud. Sajnos, erről meggyőződést naponta lehet szerezni eleget.

Ezen elodázhatatlanul segiteni kell és nézetem szerint olyformán, hogy amíg érettségig vizsgát nem tesznek az ifjak, vagy ha az igen soknak teszik, míg a hat középosztályt nem végzik, addig tanítóképezde-be ne vétessenek fel, így tán érettebb s jobb tanítókat nyernék.

A nőtanítóné nézve az a szerény nézetem, hogy a nőt a jó isten kisedődnök teremtette és arra, hogy magát jó házi nőnek képzeze, ha a mostani iskolai törvények értelmében végzte a szükséges oktatásokat, tanítóképezde-be vétessenek fel azok, kik kiváló tehetséggel és képességgel bírnak a nevelésre, de képezdét végzett nőket is csak kisedődnökhöz alkalmaznók és soha hogy osztályfőnökök legyenek és nagyobb leányokat tanítsanak egyébre, mint a női munkákra; a leányosztályokhoz csak evögét alkalmaznók nőket, egyéb tantárgyakat taníttatni tanítóné legyen az osztályvezető, tanuljon a nő a nőtlő gazdaszonsyságot s azt, hogy jó házi nő legyen, ne pedig féltőztetett bubaságot, divattűzést, ami elkárhoztatja s elszegényíti a családot, a melyikbe jut idővel.

II.

De nézzük meg, mit csinál már most az iskola-szék, a fiatal, meg azon öreg régi tanító így faluhe-lyen, egyik az új, másik a régi methodussal a tanítgy-terén. Egyiknek van egy kis fogalma a tanmódszerről, a másinak semmi s nem is akar biz ő máshoz kez- deni, mint a régi megszokott gépies módszer, aztán mindakettő sokat akar s ha a tekintjük, minden a régi. A törvény előírja, hogy kell tanítani, hogy kell a gyermekeket osztályozni korosztályokra s azokat fokone- ként ugy vezetni. Némely iskolában megvan az óra-rend, másban nincs semmi ilyen; némely fiatal tanító ugy akarja vezetni, ahogy elő van írva a tantárgy és óra-rend, de biz az bajos, az öreg tanító meg bolond-ságnak tartja nézete szerint. Jaj, a mesterné aszszony így nem tud tanítani, ha mest'uramnak dolga van a gazdasággal, jobb az öreg bácsi módszere, irni, olvasni s egy kicsit számolni, ez a fődolog faluhelyen s ha tekintív év végén: ki a jobb tanító? az öreg mester bácsi, pedig bizony egy cseppet sem tanított a tör- vénynek megfelelőleg. „No de ez elég, jól van,“ - mondja a nép s a vizsgálók is.

Jó lenne, ha a közigazgatási bizottság a tanügy érdekében minden tanév kezdetén legalább az egy tanítóval bíró községi népiskolához a tantárgyak mikénti felosztása tárgyában egy órárendet megállapítana, leg- alább amíg beleszokunk, mert emiatt, hogy a tanító és iskolaszékre van bizva, itt faluhelyen nem vagyunk tisztában az al s nem tudjuk kiképzítói az értetlenség miatt s így a tanítóra van bizva, így aztán az óra-rend, az óraterv annyiféle a hány a tanító s így nem lesz egyöntetű soha s emiatt sok kedvet- lenség adja elő magát tanító és iskolaszék között. A korosztályok sok helyen 4, ritka ahol rendesen van vezetre a hat korosztály, hogy abban a tantárgy és óra-rend helyesen kezeltessek. Hiába, eddigelé szorosan nem vizsgálta senki ezen ügyet s azért van a rendet- lenség, elég az, ha törvény van róla s ott a \$ ban figu- rál, elég, ha törvénnyel s rendelettel intézkedünk, az- tán hogy az végre van hajtva vagy sem? azt az ed- digi eredmények mutatják, hisz még a mesterné asz- szony is taníttatott idáig, nem tudom ezután.

Azt hiszem, ezután a közigazgatási bizottság és ennek közegei mint új korszakot alkotó testület a tan- ügy terén, hibebben és pontosabban fognak eljárni a tanügy érdekében, mint a jelen tanévben tapasztalt intézkedésebből látszik, ha csak in t é z k e d é s nek nem marad.

Legyenek csak a törvény és rendelet végrehajtói erélyesek, fáradhatatlan buzgalmauk s az íróasztal mellől, a melyről a rendeletet elküldik, vizsgálják: vajjon elég tétetett-e annak? vizsgálják pontosan az iskolát, a tanító modorát, tanítását és azt, hogy mi- ként vezeti a korosztályokat? meg különösen a köz- ségi bíró és iskolaszék, hogy vajjon végzik-e köte- lességeiket? ezt mentől gyakrabban, mert itt fenekszik a hanyagság sok helyen, mert ilyen helyen csak a cí- me a bírónak is, az iskolaszéknek is; emiatt nagyon rendtelentl járnak a tanonok iskolába. Ritka a me- lyik bíró vizsgálja az iskolát, mivel ő is fél őle s így nem barátja a tudományak. Pedig ahol erélyes, ér- telmes községbíró és iskolaszéki tagok vannak, meg- látszik az a falun, a népen, az iskolán; de ahol a bi- ró is vezetni kell s nógatai a törvényre s a jóra: jaj annak a községnak, annak pusztul a kincse s a jó szíve!

Adjon az isten minden községeknek buzgó elő- járót s akkor haladni fog a fiátság s minden jó ügy, addig nem.

Ezek valának szerény észrevételeim a tanügy- ben; bár lenne valami sikere!

Falusi.

Legujabb.

Bukurest, nov. 30. Ozman pasával a kapituláció iránti alkudozások megihusultak. Plevna bombáztatása ismét megkezdődött. — Ozman pasa makacsságából a muszkák azt következtetik, hogy az élelem szűke Plevnában távolról sem oly nagy, mint eddig hitték.

Raguza, dec. 1. Két olasz páncélos hajó megér-kezéséről Antivári előtt a skutarii olasz főkonzul már értesült és ezek megérkezését minden órában várják.

Konstantinápoly, dec. 1. Krisztics szeb ügyök utolsó találkozásánál Server külügyminiszterrel panaszt emelt a török csapatok elhelyezése miatt a szerb határon. Server pasa azt válaszolta, hogy panaszai nem jöhetnek figyelembe, mivel azok jogosulatlanok és Szerbia csak ürtügyet keres a béke megszakítására. — Krisztics tehát jól teszi, ha sokat nem erőlködik és inkább elutazik isten hírével. Server következőleg zárta be válaszáat: „Szerbia egyszerűen rablóhadjárata készül; hasonlóval fogjuk viszonzni: mi sem fogunk önkkel háborút viselni, egyszerűen 100,000 fegyveres mohamedánt küldünk önk ellen, kik irgalmatlanul fognak elbánni.“ Krisztics már legközelebb elhagyja Konstantinápolyt.

Cetinnye, dec. 1. A kis montenegrói őrség va- lószínűleg már e napokban hagyja el Sutorinát. Hatá- rozottan állítják, hogy egy bécsi, mint a római ka- binet Nikieának világosan tudtára adták, hogy Monte- negró az Adrián nem fog kikötővel birni.

Konstantinápoly, dec. 1. Mehemed Ali pasa nov. 29-ről jelenti, hogy Ibrahim pasa többször győzelmé- sen verte vissza az oroszok heves rohamait, melyeket az „Yldir“ nevű redoute ellen intéztek, a mely alka- lommal 400 embert vesztektek. A törökök hír szerint az Etopoltól három óri távolságra fekvő Terkloua- defilet az oroszoktól újra visszavették.

Bécs, dec. 1. A „Deutsche Zeitung“-nak jelentik Bukurestből nov. 30-ról: A Garkó táborok által nov. 23 án elfoglalt állásokat a törökök nov. 30-án vissza- foglalták. Hír szerint az ütőközben a muszkák két ezred lovasságot és egy ágyút vezettek.

Hiteles hírek szerint Mehemed Ali pasa Paracost visszafoglalta, — mi által Etopol elfoglalása ellensu- lyozva van.

Szentpétervár, dec. 1. Hivatalosan jelentik Bo- gotból: 6 órai bombázás után a románok megszáll- ták Lom-Palankát, a török őrség Wilkib; voalt vissza. A nov. 26 iki metschái csata után a muszka hadállások előtt kétszerőrtázás (2500) török holttestet találtak.

Bécs, dec. 1. Három török hajónak kísérlete Antivári előtti csapatokat beszállítani, a montenegróiak heves lövöldözése által megbiúsított.

Bécs, dec. 1. Bukurestből írják a „P. C.”-nak: A törökök Lom-Palankát nem az oláhok támadása folytán, hanem miután a 6 napi bombázás után teljesen leromboltatták — ártítotték ki. Dimitresku ezredes egy hadosztálytal még csak tegnap kelt át a Dunán és 5 órakor egy Abri-Palankából jövő oláh hadosztály megszállotta Lom-Palankát. A török őrség már előbb jó rendben vonult vissza Widdinbe.

VEGYES.

— A háromszéki takarékpénztár 1877-ik év november havi forgalmának kimutatása.

Bevétel:

Kézpénz áthozat a múlt hóról 7540 frt 03 kr 49 féltől betét 6734 frt 31 kr, visszafizetett váltókból 22147 frt, visszafizetett előlegekből 25 frt, kamatokból 695 frt 14 kr, illetékből 347 frt 75 kr. Összesen 37 ezer 489 frt 23 kr.

Kiadás:

14 félnek betét visszafizetésére 5817 frt 50 kr, folyó kamatokra 80 frt 53 kr, váltó leszámításra 26405 frt, osztaléka 7 frt 20 kr, kezelési költségekre 7 frt 40 kr, tisztí fizetésekre 41 frt 66 kr, állami jóvelmi adóra 20 frt 89 kr, állam illetékekre 61 frt 88 kr, bányára 5 frt 65 kr, butorokra 33 frt 55 kr, kézpénz maradvány 5007 frt 97 kr. Összesen 37489 23 kr. Szentgyörgyön, 1877. novemberből 30-án.

Nagy Gergely, könyvvezető.

— A marhavész. November 30-én jelentést tett a központi vészbizottság, hogy Uzon községében Fogarasi mészáros istállójában 2 árba marha megbetegedett. E jelentés nyomán Gracsányi Gyula országos- s Borm megyei állatorvosok helyszínezé kiszállván, a beteg álatokban a keleti marhavészt konstátáltak. E körismerés után a fertőzött udvar csendőrséggel lezáratt. December 1-én Kakucs segédtanár, Borm megyei állatorvos, Wasiák megyei főorvos, valamint főpán ő méltósága Gracsányi ural helyszínezé kiérindultak s miután szakértői vizsgálatok után megállapítva lett, hogy Uzonban egyebütt beteg marha nincs, a Fogarasinál talált 2 beteg ökor felbecsülés után lebunkoztatott s intézkedés tétetett, hogy a szabályszerű fertőtlenítés azonnal folyamatba vétessék. December 2-án a fertőtlenítés befejeztetett. Dec. 3-án azonban Fogarasinál ismét egy drb megbetegedett. Uzon községben a vész ragály behurcolása iránti vizsgálatok befejeztével jövő számunkban e tárgyról kimerítő tudósítást közlünk.

— A székelyföldi rom. kath. szegény templomok segyélyezésére alakult „kézdi-vásárhelyi oltár-egylet” javára Demény Ferencné gyűjtőívén Hatolykáról egyszersmindkorra adakozásokból begyűlt összeg 9 frt 40 kr. Fitzus Mártonné gyűjtőívén K.-Vásárhelyről alapítóktól begyűlt 50 frt. Fejér Lukácsné ivén K.-Vásárhelyt rendes tagok évenkénti fizetéssel begyűlt 3 frt 30 kr. György István c. kanonok gyűjtőívén Hátszegről 10 frt. Bálint Károly c. kanonok és főesperes ur ivén Kézdi-Szentlélekről rendes tagok után 4 frt 50 kr, egyszersmindkorra adakozásokból 5 frt. Dávid Istvánné ivén K.-Vásárhelyt alapító tagok. 11 125 frt, rendes tagoktól 8 frt 60 kr, egyszersmindkorai adakozásokból 62 frt 50 kr. Bánya Györgné ivén K.-Vásárhelyről alapító tagoktól 15 frt 40 kr, egyszersmindkorai ad. 8 frt 60 kr. Landt Józsefné gyűjtőívén K.-Vásárhelyről alapítóktól 25 frt, rendes tagoktól 7 frt, egyszersmindkorra adakozóktól 2 frt.

— Hány ember halt meg a világ teremtetése óta? Egy angol tudós társaság megközelítő kiszámítást közöl egy Izlandban megjelenő tudományos közlönyben, mely szerint az összes emberiség száma, kik a földön a legkorábbi időszámítás óta léteztek, 66 quadrillió, 627543237075256 (tudni jó: hatvanhat quadrillio, hatszáz huszonhét millió, nyolcszáznyolcvanhárom billió, kétszázharminchért millió, hetvenöt ezer kétszázötvenhat) embert tett volna ki. Oly szám, mely szerint a föld golyónak minden egyrészt legalább is 180-szor kellett felállni, hogy ezen óriás számú halottat eltemethessék.

— Barrier adoma. A nem rég elhunyt szellemes vigjátékiról nem rég közöltünk több sikerült adomát; ma a „B. Sontagsblatt” írta fel róla a következő adomát: Litolf zeneszerző és karnagy oly sovány volt mint a bot. Egy alkalommal Barriére is jelen volt egy előadásnál, melyet Litolf rendezett s midőn a sovány karnagy elfoglalta a karnagy állványt, Barriére így szólott egyik barátjához: „Oly sovány, hogy midőn az állványra lép és kezébe veszi az ütőpálcát, mindig azt kérdezem magamban: melyik fogja a másikkal a taktust verni.

Közönség köréből.*

Nyílt kérdés.

Van-e tudomása Háromszékmegye vészbizottságának arról, hogy a marhavész Szentgyörgyhez a vésztelen Szemerja külön álló község mily oktanul árszoltatott össze egy korábbi helyen volt zárlat bevonása után?

*) E rovat alatt megjelentekért felelősséget nem vállal a S. a. erk.

Van-e tudomása arról, hogy a fekélyes Sztgyörgy kebeléből rendeltetett marhavészbiztos, ki irányként szatagol a vész nélkül Szemerja községében?

Van-e tudomása arról, hogy az egészséges Szemerján elszállított katonák felváltva feljárjanak Szent-Györgyre, vészes telkek őrizetére?

Van-e tudomása arról, hogy Szentgyörgyről vészt terjesztő nyers anyagokkal be Szemerjába, ki s azon tul szabadon járnak emberek, szekerek ezen új zárlat mellett?

Van-e tudomása arról, hogy a vészes helyiséget még telkenként is — ha nem előny a vészt szándékosan terjeszteni — külön kell zárolni az 1874. évi t. c. 32., 33. §§-ai értelmében? S végül

Ha nincs ohajt-e szerezni?

Ha van s nem célja Szemerja községét is a vész áldozatának kitenni: szándékozik-e jóakarattal, félretéve minden intrigulális befolyást, érdeket Szemerjáról bevonni Szentgyörgyre a Szemerján szakségtelen katonaságot a így a vészteljes Szentgyörgyöt Szemerjától elzárni?

Ujvárossy Ferenc,
szemerjai birtokos.

PIACI ÁRAK

		S.-Szt. György dec. 3.	Brassó nov. 30	
			frt.	kr.
H e t e t o l i t e r	Buza (tisztá)	legszebb	8 60	8 70
		közepes	8 —	8 20
		gyöngyebb	7 50	7 60
	Buza (vegyes)	legszebb	6 50	7 15
		közepes	6 —	6 10
	Rozs	legszebb	5 50	5 50
		közepes	5 —	4 90
	Árpa	legszebb	4 50	4 30
		közepes	3 10	3 —
	Z a b	legszebb	2 80	2 90
K i l o g r a m m	Törökbuza	legszebb	4 20	5 —
	Kása	legszebb	8 —	6 10
	Borsó	legszebb	7 —	8 —
	Lencse	legszebb	10 —	9 50
	Fuszulyka	legszebb	7 —	7 —
	Lenmag	legszebb	—	10 —
	Burgonya	legszebb	1 20	1 40
	Marhahus	legszebb	— 32	— 32
	Disznohus	legszebb	— 44	— 44
	Juhhus	legszebb	— 20	— 20
	Faggyu friss	legszebb	— 30	— 30

Bécsi tőzsde és pénzek dec. 3.

5% Metalliques . . . 63.60	M. földt. kötv. . . 76.—
5% nem. köles. . . 66.30	Tem. földt. kötv. 77.80
1860. államköles. 112.50	Erd. földt. kötv. . 76.—
Bankrézvények . 801.—	Eztst 105.60
Hitelrézvények . 209.80	Cs. kir. arany . . 5.63
London 118.60	Napoleon'd'or . . 9.53%

Felelős szerkesztő: Vecsey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Dr. Reiner D.

tudatja a t. cz. közönséggel
visszatértét K.-Vásárhelyre.

3-3

Eladó gyűjtemény.

- 1) 1 szekrény rovar aranykeretű rámaival benne 200 drb.
- 2) 2 szekrény lepke 350 drb.
- 3) 2 szekrény természetesen 4 féle színben
- 4) 40 drb. kitömött madár, 4 drb. emlős állat, összesen 44 drb.
- 5) 28 féle madárfészkek tojásai
- 6) Régi pénzek, cigák, ásványok nagygyűjtemény

Különösen a tanító urak becses figyelmébe ajánlom fent elsorolt tárgyak együttesen vagy részletesen is eladottnak.

Értekezhetni alólírtán személyesen. vagy levél által.

Eresztvény 1877. nov. 24. u. p. Maksa.

1-1 Maksai Lázár.

Ny. Pollák Mórál S.-Szentgyörgyön.

Haszonbérbe adás.

Sepsi-Szentiván község képviselő testületének folyó év november 14-én tartott gyűlése határozata folytán a községi korcsmai jog, úgy mint: szesz, bor és sör árulhatása az 1878., 1879. és 1880. évekre árverezés után folyó év decemberből 16 án d. e. 9 órakor ki fog adatni. Az árverezési feltételek alólírtán bármikor megtekinthetők.

S.-Szentivány, 1877. nov. 30-án.

Szenyes György,
bíró.

1-2

Haszonbéri hirdetés.

Alattirt községi előljárásság által közhírré tétetik, miszerint Nagy-Borosnyó községének mindennemű piaci jövedelmei, u. m: szesz, pálinka, bor és sör árulhatási joga, piaci belvám és két mézárzárk külön külön folyó év december 23-án d. e. 9 órakor az irt község házában tartandó nyilvános árverésen a jövő egész 1878. évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverezés megkezdése előtt minden cikk-re néve a kikialtási árak 10%-a bánatpénzül kézpénzben vagy írásbeli ajánlatokban letendő.

A többi feltételi pontok felől a kivenni szándékozók a községi előljárásságnál nyerhetnek felvilágosítást.

N.-Borosnyón, 1877. nov. 28-án.

Kónya Mihály,
bíró.

Kónya Sándor,
községi jegyző.

1-3

Sz. 3409.

1877

Hirdetmény.

S.-Sztgyörgy város tanácsa által közhírré tétetik, hogy a városi közjavak és javadalmak folyó 1877-ik év december 12-én d. e. 9 óra kor árverezés után a következők renddel és feltételek alatt adatnak haszonbérbe:

- 1) A szesz, pálinka kimérési jog; kikialtási ár 6360 frt.
- 2) A borkimérési illeték szedési jog; kikialtási ár 2600 frt.
- 3) A sör korcsomárlási illetéktör; kikialtási ár 500 frt.

Mindezek a következő 1878. év január 1-től kezdve három évre; továbbá

- 4) A város nagyvendéglője, az ahoz tartozandó helyiségekkel u. m:

Földszint 2 étterem, egy tekeasztalterem, három mellékszoba, konyha éléskamra, az emeleten egy étterem, 4 egyes, 2 kettős, összesen 6 vendégszoba, az udvarban kettős korcsmaház táncsterem három melléktérrel, és az ezek feletti padlás; továbbá 12 lóra istálló, azon megjegyzéssel, hogy e helyett a következő év juniushava 1-ső napjáig egy 24 lóra 3 nagy kocsiszinnel ellátott új istálló fog építtetni, ezen kívül ehhez tartozó fa-szekérszínekkel és kutakkal ellátva fog hat, illetőleg kilenc évre ugyan 1878-ik év január 1-től kezdve bérbe adatni; kikialtási ár 2192 frt. 28 kr.

- 5) A városház alatti bolthelyiségek.

Az árverezni kívánók kötelesek a kikialtási ár 10%-át kézpénzben az árverező biz. kezéhez letenni.

Kik valamelyik haszonbérleti tárgyra offert által kívánnak árverezni, zárt ajánlatukat a kellő bánatpénzzel ellátva, kötelesek mielőtt az árverezés megkezdetné, az árverező bizottsághoz beadni,

Onként következik, hogy a zárt ajánlatra rá irandó, hogy az melyik tárgyat illeti.

Akik bővebb felvilágosítást kívánnak nyerni azok városi főjegyző Gyárást Lajos urnál az árverezési feltételeket a rendes hivatali órákban megtekinthetik.

Sepsi-Szentgyörgy 1877. nov. 3-ikán.

1-3 a város tanácsa.